

Αγ. Νικολάου Καβάσιλα, Λόγος εις τα σωτήρια και ζωοποιά Πάθη του Κυρίου

/ [Πεμπτουσία](#)

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΒΑΣΙΛΑ

Λόγος εις τα σωτήρια και ζωοποιά πάθη του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού

Ο Βίος του Αγίου Νικολάου

Ο Άγιος Νικόλαος Καβάσιλας γεννήθηκε περί το 1322 στη Θεσσαλονίκη από ευλαβείς αριστοκράτες γονείς. Από μικρός ακολούθησε τον πνευματικό ησυχαστή Ισίδωρο και στη συνέχεια για ένα χρόνο έμεινε στο Άγιον Όρος κοντά στον Άγιο Γρηγόριο Παλαμα. Μετα τις σπουδές του στην Κωνσταντινούπολη έλαβε πλούσια μόρφωση από πολλές επιστήμες και επέστρεψε στην πατρίδα του Θεσσαλονίκη. Αριστοκράτης ο ίδιος ήταν θαρραλέος υπερασπιστής των φτωχών. Πολλοί τον χαρακτήρισαν άνδρα ευσεβή, αγνό, γεμάτο με χάρη Αγίου Πνεύματος και ισάξιο σοφό των παλαιών ανδρών. Συνέγραψε πάνω από τριάντα έργα θεολογικού περιεχομένου. Τα σημαντικότερα είναι: «Ἡ ἐν Χριστῷ ζωή», «Ἑρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας», «Θεομητορικά ὁμιλία» και διάφοροι ἄλλοι λόγοι. Η μνημη του εορτάζεται στις 20 Ιουνίου. Από τον περίφημο λόγο του: «Εἰς τὰ σωτήρια καί ζωοποιά πάθη τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» παρουσιάζεται παρακάτω ένα μέρος σε μετάφραση:

Το πιο παράξενο απ' όλα τα μυστήρια της οικουμένης συνέβη τότε που η γη είδε τον ίδιο τον Δεσπότη του ουρανού να σφαγιάζεται. Μάλιστα η ίδια έπασχε γιατί αυτό που έβλεπε ήταν παραπάνω από την ακοή και τη λογική. Ήταν όμως και ένα θέαμα πέρα από κάθε θαύμα διότι γυμνός Θεός αγωνιζόταν τον αγώνα του θανάτου για τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους, «ώς επί μεγάλου θεάτρου τῆς οίκουμένης». «Τίς λαλήσει τάς δυναστείας τοῦ Κυρίου;», ψάλλει ο Δαυΐδ. Ποιός όμως θα διαλαλήσει την απόρρητη φιλανθρωπία του Θεού, την οποία μολοντί γνωρίζει η λογική μας δεν μπορεί καθόλου να την ορίσει; Και ενώ την υμνούμε με μύρια λόγια εκείνη παραμένει άρρητος; Δεν μπορεί να την πλησιάσει καμία απολύτως γλώσσα αλλά ούτε και καμία διάνοια. Διότι για τις πολλές και ποικίλες δωρεές που μας προσέφερε ο Θεός από συστάσεως κόσμου, η υπερβολική τιμή υπάρχει σ' αυτήν και μόνον την φιλανθρωπία Του.

Ο άνθρωπος μόνον είναι το τιμιώτατον απ' όλα τα πλάσματα. Για χάρη του ο Θεός οικοδόμησε όλα όσα φαίνονται και βλέπουμε. Αλλά εκείνος ατίμασε την πρωτοκαθεδρία του, λησμόνησε το αξίωμά του, δεν σεβάστηκε τον Νομοθέτη του. Υπερέβη εκούσια τους όρους της εντολής του Θεου, στη συνέχεια ξέφυγε ακούσια

από τα όρια του Παραδείσου και εισέπραξε την πρώτη καταδίκη της αμαρτίας του από τον Νομοδότη Θεό. Αφου λοιπόν ο άνθρωπος έχασε την τάξη του και έπεσε, τότε όλος αυτός ο κόσμος για τον Θεό απέβη ένα μάταιο και κενό πράγμα, όπως ακριβώς τα βασίλεια κάποιου φονευμένου βασιλιά. Εμεις δεν είχαμε να προσφέρουμε τίποτα το αναγκαίο και η φύση μας ήταν ανίκανη να αναστηθεί από μόνη της. Αυτό το έργο της Αναστάσεως κανένα πλάσμα δεν μπορούσε να το αναλάβει, ούτε ακόμα και αυτοι οι Άγγελοι και οι Αρχάγγελοι. Μόνον ο ίδιος ο Μονογενής Υιός του Θεού ενδιαφέρθηκε αληθώς για την δική μας σωτηρία και είχε τη δύναμη να μας σώσει.

Και με ποιόν τρόπο; Δέχτηκε να υποφέρει όλα εκείνα επάνω στη σάρκα Του και έγινε αθλητής αγώνων για τους οποίους ήμασταν χρεωμένοι. Δέχτηκε το τίμημα για χάρη μας, θυσιάστηκε και νίκησε, πρώτα γιατί ήμασταν κατάκριτοι, ύστερα γιατί αποχωριστήκαμε τον Θεό και τέλος γιατί εκουσίως ηττηθήκαμε από τον πονηρό διάβολο. Γι αυτό ο Χριστός έβαλε σκοπό να μας απαλλάξει από την ευθύνη και δια του συγγενικού με μας σώματός Του να μας ενώσει με τον Θεό· και για όσα τον κατηγορούσαν να τα αποδεχθεί με χαρά, ώστε να διαλύσει την ντροπή μας και να μας στεφανώσει. Πρώτα - πρώτα βέβαια ο Χριστός νίκησε τον πονηρό διάβολο προσλαμβάνοντας ανθρώπινη φύση την οποία διατήρησε σε όλη Του τη ζωή καθαρή από την αμαρτία. Ο διάβολος δεν εξουσίαζε το θεϊκό πλάσμα - άνθρωπο γιατί αυτός ήταν δούλος και δραπέτης.

Αφού βρήκε κάτι από τα δικά του σε μας, των οποίων πατέρας (δημιουργός) ήταν ο ίδιος, εννοώ βέβαια την αμαρτία, προς την μεριά αυτής υποδούλωσε τον άνθρωπο. Έτσι ο μιαιρός συγκρότησε την τυραννία του, αφού ο άνθρωπος έγινε εκουσίως δούλος της πονηρίας, η οποία δεν ήταν στη φύση του, αλλά ούτε είχε σχέση με τον δημιουργό Θεό. Μόνον ο τύραννος διάβολος αγωνιζόταν να την διατηρήσει. Επειδή όμως ο Χριστός αφάνισε την πονηρία από την ανθρώπινη φύση και έδειξε άνθρωπο αήττητο από κάθε αμαρτία, η τυραννία αμέσως διαλύθηκε σαν μία ακρόπολη που δια μιας γκρεμίζεται και πέφτει κάτω. Ό, τι κοινό είχαμε προς τον τύραννο και εξαιτίας του μας κυβερνούσε τώρα πλέον τίποτα δεν απόμεινε.

Ο Χριστός ήταν αληθινός και αναμάρτητος άνθρωπος. Δεν σφαγιάστηκε μόνον εκουσίως αλλά αφότου γεννήθηκε και εισήλθε σ' αυτόν τον βίο σκοπό είχε να θυσιαστεί. Ωστε ήλθε ως δώρο για τον Θεό, ως ιλαστήριο για τους ανθρώπους και ευθύς αμέσως προετοιμάστηκε για την θυσία. Όπως μία φιλόστοργος μητέρα που ευχαρίστως προκινδυνεύει για το αγαπημένο της παιδί και με χαρά δέχεται την πληγή στο απλωμένο προστατευτικό της χέρι από το βέλος που πέφτει επάνω στο γιο της, παρομοίως και ο Χριστός υπέφερε και τα εναντίον μας ριγμένα βέλη τα ανέπαυσε στα μέλη του δικού Του σώματος, ώστε να πονέσει μεν Αυτός δίχως να

έχει σχέση με πόνους και να παραμείνουμε εμείς έξω από κάθε κακό.

Καθώς η μακαρία ψυχή του Χριστού βρισκόταν στον Άδη, για αρκετό χρόνο η γη δεχόταν το αίμα και το νερό από το θεϊκό Του σώμα, Εκείνος μετέδιδε στα νεκρά σώματα και στις ψυχές που ήταν στον Άδη «Φῶς τοῖς ἐν σκότει καί σκιᾷ καθημένοις». Αφού εκήρυξε τους εμύησε στην αληθινή λατρεία και πίστεψαν. Κατόπιν τους εφώτισε, εγνώρισαν καλά την Βασιλεία Του και τους προσέφερε τα τίμια δώρα Του. Διέλυσε το σκοτάδι, τους απάλλαξε από την κατάρα του θανάτου και τους ελευθέρωσε από τα δεσμά. Όσοι ποθούσαν τον Χριστό ως απόντα, όταν ήλθε στη γη επεθύμησαν να Τον δούν. Όταν φανερώθηκε έτρεξαν κοντά Του. Με την κάθοδό Του στον Άδη ο Χριστός έσωσε όλους, από τον Αδάμ μέχρι τον ερχομό Του στη γη. Όσοι έζησαν την εποχή του Χριστού και μετά από Εκείνον, τους έσωσε και τους σώζει με τα Ιερά Μυστήρια κάνοντας τους κοινωνούς του Πάθους και της Ταφής Του.

Ένας βασιλιάς στον γάμο του παιδιού του ετοιμάζοντας τον στολισμό του, όχι μόνον θα τον συνοδεύσει ως γαμβρό, αλλά θα φροντίσει με κάθε τρόπο, ώστε το σπίτι του και πιο πολύ ολόκληρη η πόλη να γίνουν ομορφότερα και λαμπρότερα. Παρομοίως και ο κοινός των απάντων Δεσπότης Χριστός με την Ανάστασή Του εισήγαγε τον άνθρωπο στην κληρονομία της βασιλείας Του και την μεγάλη αυτή κατοικία Του, δηλαδή τον κόσμο, τον έκανε λαμπρότερο και ομορφότερο. Καθώς λέγει και ο Απόστολος Παύλος: «έλευθερωθήσεται ή κτίσις τῆς φθορᾶς εἰς τήν έλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ». Αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα τιμή καί προσκύνησις εἰς τούς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

(Πηγή: *Ψευτογκά Βασιλείου: Νικολάου Καβάσιλα, Ἑπτά Ἀνέκδοτοι Λόγοι, Θεσσαλονίκη 1976.*)